

**CƠ CHẾ ĐẶC THÙ PHÁT TRIỂN THÀNH PHỐ CẦN THƠ TÁC
ĐỘNG ĐẾN LIÊN KẾT, SẢN XUẤT, CHẾ BIẾN VÀ TIÊU THỤ SẢN
PHẨM NÔNG NGHIỆP VÙNG ĐBSCL
VÀ THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH**

Kính thưa:

- *Đồng chí Lê Minh Hoan, Ủy viên BCHTW Đảng, Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn;*
- *Đồng chí Hoàng Minh, thứ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ'*
- *Các đồng chí Lãnh đạo Ủy ban nhân dân TPHCM và 13 tỉnh, thành đồng bằng sông Cửu Long;*
- *Đại diện Lãnh đạo các tổ chức quốc tế;*
- *Toàn thể quý vị đại biểu, các vị khách quý*

Quốc hội đã ban hành Nghị quyết số 45/2022/QH15 ngày 11 tháng 01 năm 2022 về *thí điểm một số cơ chế, chính sách đặc thù phát triển thành phố Cần Thơ*. Bên cạnh đó, ngày 24 tháng 6 năm 2023, Quốc hội ban hành Nghị quyết số 98/2023/QH15 *thí điểm cơ chế chính sách đặc thù phát triển TP Hồ Chí Minh*.

Việc nghiên cứu khai thác thế mạnh đặc thù, vận dụng cơ chế chính sách giữa 02 thành phố trực thuộc Trung ương trở thành cấp thiết để cùng chia sẻ kinh nghiệm, tháo gỡ khó khăn, tìm ra cơ hội, phát huy tiềm năng. Đặc biệt, Dự án **Trung tâm liên kết, sản xuất, chế biến và tiêu thụ sản phẩm nông nghiệp vùng ĐBSCL tại thành phố Cần Thơ** (gọi tắt là Trung tâm liên kết) được hưởng cơ chế chính sách đặc thù và được kỳ vọng sẽ tạo nên *động lực tăng trưởng mới cho cả vùng và thành phố Cần Thơ*.

Tại Mekong Connect năm 2022, ý tưởng hình thành *Trung tâm liên kết ứng dụng công nghệ cao* để giải quyết những vấn đề đặt ra cho nông sản giữa TP Hồ Chí Minh - ĐBSCL, đã gọi ra nhiều mối liên kết mới, nhiều ý tưởng và cũng có nhiều cơ hội, thách thức.

1. Thực trạng về liên kết, sản xuất, chế biến và tiêu thụ sản phẩm nông nghiệp vùng ĐBSCL

Thời gian qua, ĐBSCL đã hình thành đa dạng các liên kết sản xuất, chế biến, tiêu thụ sản phẩm, như: (1) Liên kết theo chuỗi giá trị; (2) Liên kết ngành, cụm ngành hàng chủ lực; (3) Liên kết theo chuỗi sản xuất và chế biến; (4) Liên kết hướng đến thị trường tiêu thụ trong và ngoài nước; (5) Liên kết vận tải - logistics; (6) Liên kết công nghệ thông tin; tuy nhiên, chủ yếu nhất là *Liên kết theo ngành, cụm ngành hàng chủ lực*: thủy sản, lúa gạo, cây ăn trái, rau màu

nhưng hiệu quả không cao, thiếu tính bền vững, vẫn còn tình trạng “bẻ kèo” hợp đồng khi giá cả thị trường thay đổi. Các hình thức liên kết còn lại chỉ dừng ở *giai đoạn thử nghiệm*. Do vậy, việc hình thành các chuỗi liên kết giá trị có tính chuyên nghiệp cao là rất cần thiết, làm hạn chế việc *mất đồng bộ về cung cầu*, khắc phục tính dễ bị tổn thương, gây đứt gãy chuỗi cung ứng hàng hóa.

Trong sản xuất nông nghiệp vùng ĐBSCL luôn thiếu hụt nguồn cung ứng giống cây trồng chất lượng, thiếu năng lực kỹ thuật, quản lý của người nông dân, cơ sở hạ tầng kỹ thuật nông nghiệp chưa được đầu tư đồng bộ. *Chế biến và gia công sản phẩm nông nghiệp* là khâu yếu nhất. Các nhà máy chế biến chưa đáp ứng được nhu cầu của nguồn nguyên liệu đến từ nông dân, gây lãng phí và giảm giá trị sản phẩm nông nghiệp. Vùng ĐBSCL đang gặp khó khăn trong việc *tiếp cận thị trường tiêu thụ*. Các kênh phân phối chưa được phát triển, rất khó tiếp cận các kênh bán lẻ. Đặc biệt hơn, ĐBSCL *thiếu cơ chế chính sách để thu hút doanh nghiệp lớn đầu tư vào lĩnh vực công nghệ chế biến nông sản* nên chưa tạo được động lực phát triển vùng, vốn có lợi thế về sản xuất nông nghiệp.

Quyết định số 816/QĐ-TT ngày 07/7/2023 của Thủ tướng Chính phủ ban hành Kế hoạch thực hiện Quy hoạch vùng ĐBSCL thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050, trong đó có nhiệm vụ trọng tâm là phát triển kinh tế nông nghiệp giá trị cao, hiệu quả cao; xây dựng và phát triển chuỗi giá trị nông sản chủ lực của vùng. Theo đó, đến năm 2025, vùng ĐBSCL tập trung xây dựng, phát triển 08 *Trung tâm đầu mối về nông nghiệp*; trong đó *Trung tâm đầu mối tổng hợp ở thành phố Cần Thơ* gắn với phát triển dịch vụ logistics ở Hậu Giang để góp phần hỗ trợ cho thành phố Cần Thơ thực hiện vai trò là *Trung tâm logistics của toàn vùng*. Đồng thời, xây dựng 07 *Trung tâm đầu mối có chức năng thu gom, phân loại và chế biến nông sản*, gồm 02 *Trung tâm tại vùng sinh thái ngọt* (thủy sản nước ngọt, trái cây, lúa gạo) tại 02 tỉnh An Giang và Đồng Tháp; 03 *Trung tâm đầu mối tại Kiên Giang, Cà Mau, Sóc Trăng* gắn với thủy sản; 02 *Trung tâm đầu mối tại Tiền Giang, Bến Tre* gắn với trái cây, rau màu.

2. Định hướng liên kết và xu thế tất yếu thành lập Trung tâm liên kết, sản xuất, chế biến và tiêu thụ sản phẩm nông nghiệp tại thành phố Cần Thơ - đây là động lực thúc đẩy phát triển vùng ĐBSCL

Xác định việc xây dựng Trung tâm liên kết thành “*Một điểm đến đa dịch vụ*” góp phần hình thành chuỗi sản xuất liên kết gắn với 03 nhà: Nhà nông, Nhà sản xuất (thương nhân, doanh nghiệp nông sản) và Doanh nghiệp xuất, nhập khẩu; khuyến khích thiết lập mối liên kết giữa vùng sản xuất nguyên liệu với công nghiệp chế biến sản phẩm đáp ứng nhu cầu thị trường, góp phần gia tăng lượng hàng hóa xuất nhập khẩu và giá trị gia tăng của sản phẩm.

Trung tâm liên kết dự kiến xây dựng tại thành phố Cần Thơ với 300 ha, được chia thành 2 khu (Khu 1 với 50 ha tại quận Bình Thủy và Khu 2 với 250 ha tại huyện Cờ Đỏ, thành phố Cần Thơ). Dự kiến với 10 chức năng hoạt động

của Trung tâm liên kết. Dự án này có các cơ chế đặc thù theo Nghị quyết số 45/NQ-QH được áp dụng hình thức ưu đãi đầu tư sau đây:

a) Thu nhập của doanh nghiệp từ thực hiện dự án đầu tư tại Trung tâm liên kết được áp dụng thuế suất thuế thu nhập doanh nghiệp 10% trong thời gian 15 năm, miễn thuế thu nhập doanh nghiệp 04 năm và giảm 50% số thuế phải nộp trong 09 năm tiếp theo. *Thời gian bắt đầu hưởng ưu đãi, điều kiện áp dụng ưu đãi thuế, thu nhập được hưởng ưu đãi quy định tại điểm này thực hiện theo quy định của pháp luật về thuế thu nhập doanh nghiệp.*

b) Miễn tiền thuê đất trong thời gian xây dựng cơ bản tối đa không quá 03 năm kể từ ngày có quyết định cho thuê đất; sau thời gian miễn tiền thuê đất của thời gian xây dựng cơ bản, được miễn tiền thuê đất 15 năm và giảm 50% tiền thuê đất trong 07 năm tiếp theo.

3. Kiến nghị:

a) Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn sớm thẩm định và trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án *Trung tâm Liên kết sản xuất chế biến tiêu thụ nông nghiệp vùng ĐBSCL tại thành phố Cần Thơ.*

b) Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn định hướng các tỉnh ĐBSCL cùng phối hợp triển khai Đề án, dựa trên tiềm năng, thế mạnh của từng địa phương. Hỗ trợ thành phố Cần Thơ các giải pháp thúc đẩy chuỗi liên kết, sản xuất, tiêu thụ sản phẩm nông nghiệp vùng ĐBSCL, trong đó quan tâm đến các khâu trọng yếu là *hình thành chợ đầu mối, trung tâm cung ứng nông sản hiện đại*; Giải pháp toàn diện về logistics nông nghiệp của vùng ĐBSCL gồm toàn bộ các khâu từ khâu lập kế hoạch, dự báo, hỗ trợ mua hàng, sản xuất, phân phối logistics chủ động, kết nối đa kênh tới thị trường tiêu thụ. Chú trọng đến giải pháp tích hợp trực tiếp và trực tuyến, kết nối tiêu thụ, hình thành *Trung tâm giao dịch nông sản trực tiếp* (Chợ bán sỉ hiện đại), kết nối với mạng lưới cung ứng nông sản toàn cầu.

c) Ủy ban nhân dân thành phố Cần Thơ rất mong muốn được hợp tác với Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh nhằm phân tích, đánh giá tiềm lực đột phá từ những ngành hàng cụ thể, nối kết và nâng tầm ảnh hưởng những ngành hàng có tính dẫn dắt. Tìm ra những cơ hội thúc đẩy đổi mới sáng tạo, dẫn dắt khu vực Công - Thương, từ lực lượng nghiên cứu chuyển giao tiến bộ khoa học cho doanh nghiệp, gắn Khởi nghiệp với những mục tiêu nâng tầm trong lĩnh vực kinh tế số, kinh tế xanh, kinh tế trải nghiệm và tăng trưởng bao trùm. TP Hồ Chí Minh và TP Cần Thơ cùng liên kết vận dụng cơ chế đặc thù, mở ra hệ sinh thái thuận lợi hóa cho những ý tưởng thúc đẩy thế mạnh đặc thù và kinh nghiệm đặc biệt từ các địa phương để cùng nhau phát huy tiềm năng tốt nhất mọi nguồn lực cả bên trong và bên ngoài.

Xin cảm ơn Quý đại biểu đã lắng nghe.

Trân trọng kính chào!